УТВЕРЖДЕНО
Приказом заведующей
МБДОУ «Детский сад №172»
От 26.08.2021 г. пр. № 54/11
Заведующая ________/Игошева О.В./

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

воспитателя по обучению детей татарскому языку
муниципального бюджетного дошкольного образовательного учреждения
«Детский сад № 172 компенсирующего вида»
Авиастроительного района г.Казани
на 2021– 2024 учебный год

Воспитатель по обучению детей
татарскому языку Насибуллина Ф.Т.
Принято решением
Педагогического совета
МБДОУ «Детский сад № 172»
от 26.08.2021 г.

Содержание

Пояснительная записка…………………………………………………………………….
-введение
-цель программы
-образовательно-воспитательные задачи
-принципы программы
-средства, используемые при обучении татарскому языку
-виды деятельности
-основные условия овладения татарским языком
-особенности организации образовательной деятельности

1. Направления реализации программы дошкольного образования Р.К. Шаеховой – Этно-региональное составляющее.…………………………………..………
   -формы образовательной деятельности по региональной программе дошкольного образования……………………………………………………………..……………..
   -реализация ФГОС
2. Программа «Говорим по-татарски»-«Татарча сөйләшәбез”(УМК) Тематическое планирование
   -проект “Минем өем”
   -проект “Уйный-уйный үсәбез”
   -проект”Без инде хәзер зурлар-мәктәпкә илтә юллар”……………...…......
3. Демонстрационный и раздаточный материал……………………………..…….
4. Мониторинг усвоения детьми программы …………………………………………………
5. Программно-методическое обеспечение
6. Циклограмма
7. Литература

Пояснительная записка

В программе отражено содержание образования детей от 3 до 7 лет. Программа разработана в соответствии с культурно-историческими подходами к проблеме развития детей дошкольного возраста, сочетает принципы научной обоснованности и практической применимости. Ее реализация основывается на комплексно-тематическом принципе построения образовательного процесса, принципах целостности и интеграции дошкольного образования, строится на адекватных возрасту видах деятельности и формах работы с детьми.

Программа обеспечивает осуществление образовательного процесса в двух основных организационных моделях, включающих совместную деятельность взрослого и детей, самостоятельную деятельность детей.

Достижение высоких результатов в обучении дошкольников второму языку зависит от создания благоприятной психологической атмосферы на занятиях, положительной мотивации.

Одним из наиболее оптимальных средств повышения мотивации к изучению татарского языка является использование на занятиях информационно-комуникационных технологий.

Программа разработана для детей 4-7 лет, не владеющих татарским языком.

Введение

Согласно статье 8 Конституции Республики Татарстан татарский и русский языки являются равноправными государственными языками.

В целях реализации закона Республики Татарстан «О государственных языках Республики Татарстан», опираясь на стратегию развития образования на 2010-2015 годы «Киләчәк» - «Будущее», Министерством образования и науки РТ разработаны новые учебно-методические комплекты (УМК) по изучению татарского, родного и русского языкам в дошкольных образовательных учреждениях... Стратегия разработана с учетом анализа состояния образования в мире, Российской Федерации и Республике Татарстан, в ней определены цель и задачи, сформулированы ключевые принципы развития отрасли, представлены основные мероприятия и проекты по уровням образования. Стратегия реализуется поэтапно с учётом приоритетности и уровня ресурсного обеспечения.Головным исполнителем мероприятий и проектов является Министерство образования и науки Республики Татарстан, которое формирует подчиненные целям и задачам Стратегии нормативно-правовые и организационные условия для участия в реализации Стратегии органов государственной и муниципальной власти всех уровней, образовательных учреждений и иных заинтересованных организаций. С принятием закона РТ №44 от 28.07.2004г. «О государственных языках РТ и других языках РТ», и приказом Министерства образования и науки РТ №463 от 29.06.2001г. «О мерах по улучшению изучения родного, татарского, русского языков в ДОУ», определивших татарский и русский язык как государственные, сформированы правовые основы для создания целостной системы обучения татарского языка в условиях новой языковой ситуации.

Часть поставленной проблемы решается при помощи учебно-методического комплекта “Татарча сөйләшәбез” авторы Зарипова З.М., Кидрячева Р. Г. И др.УМК предусматривает совместную работу с детьми педагогов ДОУ, родителей в различных видах деятельности и в семье. Объективные условия, предопределившие место и роль татарского языка, как родного и неродного в системе образования, способствуют формированию новых концептуальных подходов к обучению татарского языка как неродному. Актуальность проблемы обучения татарскому языку в детском саду обусловлена практической потребностью, в связи, с чем возникает необходимость теоретических и практических разработок, которые могут быть положены в основу совершенствования учебно-методических комплектов по татарскому языку.

Планирование образовательного процесса в режимных моментах по обучению татарскому языку

Согласно ФГОС ДО педагог «должен обладать основными компетенциями, необходимыми для создания социальной ситуации развития детей, соответствующей специфике дошкольного возраста», которое предполагает грамотное планирование воспитательно-образовательного процесса.

С целью оптимизации процесса планирования образовательной деятельности и в помощь педагогам по равномерному распределению программного материала и видов деятельности дошкольников, основываясь на учебно-методический комплект “Говорим по-татарски”, нами были разработаны методические рекомендации по обучению детей татарскому языку.

В средней группе организация образовательного процесса по проекту “Минем өем” проводится в режимных моментах с учетом утреннего отрезка времени, прогулки на свежем воздухе, вечернего отрезка времени.

В старшей группе - два раз в неделю в режимных моментах с учетом утреннего отрезка времени, прогулки на свежем воздухе, вечернего отрезка времени.

В подготовительной группе - один раз в неделю в форме организованной образовательной деятельности и один раз в неделю в режимных моментах с учетом утреннего отрезка времени, прогулки на свежем воздухе, вечернего отрезка времени.

В режимные моменты рекомендуется большое внимание уделять дидактическим играм, развивающим играм, словесным упраженениям, театрализованной деятельности, хороводным играм, играм малой подвижности, словесным, настольным играм, разучиванию стихотворения, работе в тетрадях, сюжетно-ролевые игры с использованием предметов заместителей на бытовые, производственные темы, строительные, театрализованные игры, игры на закрепление правил дорожного движения и правил поведения на улицах города,

пальчиковые игры, рисование под проговаривание текста палочкой, игры-забавы, настольно-печатные игры, дидактические игры, игры на развитие мелкой моторики, словесные и речевые игры, игры-имитации, чтение художественной литературы,

где каждый ребенок – активный участник, имеет роль, говорить на своем родном языке, используя знакомую лексику на татарском языке.

Для закрепления пройденного материала проектов «Минем өем», “Уйный-уйный үсәбез”, “Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” для воспитателей групп предлагается обучающий игровой материал.

Методические рекомендации разработаны на основе:

- программы «Обучение русскоязычных детей татарскому языку в детском саду» (автор Зарипова З.М., Кидрячева Р.Г., Камалова А.И., Алексеева Р.М., Исаева Р.С.),
- санитарно-эпидемиологических правил и норматив,
- методического пособия в помощь педагогам ДОО в планировании работы в условиях реализации ФГОС ДОО «Татарча да яхшы бел, русча да яхшы бел» (автор Зарипова З.М., Камалова А.Д., Сафиуллина Ч.М., Миннекаева А.Т., Габдрахимова А.Х.),
- региональной программы дошкольного образования «Сөенеч – Радость познания» (автор Р.К. Шаехова).

Правильно составленный план работы вносит ясность, предсказывает трудности, экономит время, повышает ответственность, облегчает работу, позволяет сосредоточить внимание на главных задачах реализации образовательной программы, придерживаясь основных принципов дошкольного образования в соответствии с ФГОС ДО.

Цель программы

Обогащение детского развития посредством приобщения к истокам национальной культуры, краеведения, изучения татарского языка.

Задачи программы по ознакомлению детей с национальной культурой татарского народа соотносятся с основной общеобразовательной программой ДОУ.

Образовательно-воспитательные задачи

Основная задача обучения татарскому языку в детском саду - формирование и развитие первоначальных умений и навыков. Программой обучения детей татарскому языку предусмотрено для детей к 7 годам жизни задачи: умение воспринимать татарскую речь на слух и принимать участие в несложном диалоге. Они должны научиться различать на слух повествовательные, вопросительные и побудительные предложения. Уметь отвечать на вопросы воспитателя, товарищей, на основе изученного материала. Уметь переводить слова и предложения с русского на татарский и наоборот.

Формирование, развитие и закрепление умений и навыков владения татарским языком осуществляется в процессе активной речевой практики детей. В речевой практике они запоминают наиболее употребляемые формы слов, а также конструкции и предложения. Они постепенно овладевают умением составления предложений на основе усвоенных образцов.
1. Пробуждать интерес к изучению татарского языка.
2. Активно помогать каждому ребенку в освоении программы по обучению детей татарскому языку.
3. Совершенствовать все стороны речи: расширять и активизировать словарь, развивать диалогическую речь, обучать формам монологической речи.
4. Формировать умения строить предложения, учить отвечать на вопросы, точно употребляя слова по смыслу.
5. Развивать восприятие, внимание, память детей; интерес к различным видам игр, побуждать к активной деятельности.
6. Воспитывать интерес и уважение к культуре, традициям и обычаям татарского народа.
7. Воспитывать усидчивость; учить проявлять настойчивость, целеустремленность в достижении конечного результата.

Принципы программы

Коммуникативные принципы – язык изучается детьми не как наука, а как средство общения.
Интегративные и дифференциацивные принципы– **һәр сөйләм төренең үз үзәнчәлеген исәпкә алу, тәрбияче сөйләмен техник чаралар ярдәмендә (аудио-, видеоязмада) тыңлау (аудирование), тел үзәнчәлекләрен төрле күнегүләрдә бирү, балаларның диалогик сөйләмен үстерү;**
Наглядные принципы– **тел өйрәтүне көндәлек тормыштагы һәр төрле эшчәнлеккә бәйле рәвештә, аларның тирә-юньне танып белүенең төп чарасы булып торган уен аша үткәрү;**
***Тел өйрәтү, тәрбия һәм үстерү бурычларының бер-берсе белән тыгыз бәйләнештә тормышка ашыру принцибы*;**
Интеграция всех областей Барлык белем бирү өлкәләрен берләштерү (интегрированные) принципы: аралашу, танып-белү, социальләштерү, физик культура, сәламәтлек, хезмәт, иминлек, матур әдәбият, иҗади сәнгать, музыка.
Принцип преемственности– ступенчатое непрерывное обучение детского сада и начальной школы;
Обучение основано на *тематическом принципе* обучения;
Обучение основано на *принципе мотивации* – ребёнок усваевает и начинает мыслить, только в том случае когда информатия интересна и вопринемает её как личность. На первом месте стоит мативация т.е. при изучении языка просмотр сказок, встреча с любимыми героями (Акбай. Мияу), использование элементов игр. **Телне аралашу, уен ситуацияләренә бәйләп өйрәнгәндә, балалар тел өйрәнүнең практик әһәмиятен тоялар, эмоциональ күтәренкелек туа һәм алар тел материалын бик теләп үзләштерәләр.**

Дидактиктические принципы – от простого к сложному.
Принцип индивидуального подхода к каждому ребёнку – при обучению языку личностно- ориентированный подход и возрастным особенностям ребёнка.

Средства , используемые при обучении татарскому языку:

- Разработки ОД, диагностический материал.
- Звуковая наглядность (аудио, анимационные сюжеты, мультфильмы).
- Наглядный материал (демонстрационные и раздаточные картинки, игры с движением и музыкой, материал для театрализованной деятельности)
- Пиктограммы.
- Количественная наглядность (макеты, муляжи, игрушки)
- Интерактивные игры.
- Рабочие тетради.
- Компьютер.

Виды деятельности.

1.Работа с предметами (описать), составить диалог, участие в играх и инсценировках.
2.Работа с картинкой: тасвирлау, развивающий диалог.
3.Сюжетно-ролевые игры;
4.Обучение хороводным играм, играм с движением и с музыкой (опираясь на аудио записи).
5.Театрализация (пальчиковый театр, маски, костюмы, драмматизация (показ родителям, детям других групп).
6.Подвижные игры: с мячом, игра “Командир” , хороводные игры, игры физминутки.
7.Творческие : рольле уеннар; ситуативные игры: интервью, ситуативные упражнения.
8.Ситуатив, логик күнегүләрне ишетеп, аңлап эшләү.
9.Развивающий диалог (взрослый и сверстник, между сверстниками).
10. Прослушивание аудиозаписей, повторение их, пение, кабатлау, показать на ресунках услышанные слова.
11.Просмотр анимационных сюжетов и мультфильмов.
12.Интерактивные игры.

Основными условиями овладения татарским языком являются:

1. Постепенное включение в речевую деятельность новых форм слов, синтаксических конструкций, типовых предложений и образцов связной речи.
2. Введение нового материала параллельно с усвоенным.
3. Чистая и регулярная повторяемость в речи детей усвоенных слов, форм, типов предложений.

Процесс обучения татарскому языку целесообразно вести с опорой на знания, умения и навыки детей

1.Направления реализации программы дошкольного образования Р.К. Шаеховой – этно-региональное составляющее.

В программе задачи педагогической работы распределены по пяти направлениям: физическому, социально-коммуникательному, познавательному,речевому, художественно-эстетическому.

Национально-региональный компонент предусматривает реализацию следующих направлений деятельности дошкольного учреждения:

- В направление «Физическое развитие» входят образовательные области «Здоровье», «Физическая культура», «Безопасность», в которых заложены начала формирования здорового образа жизни. Все самое ценное, что веками сформировано мудростью и культурой татарского народа, является частью системы дошкольного образования.
- В содержании направления «Социально-коммуникативное развитие» в качестве основы выступает общение ребенка на родном языке со взрослым и сверстниками, приобретающее на каждом возрастном этапе своеобразные формы. Общение и разнообразные виды детской деятельности в широком культурном контекте выступают как главное условие присвоения традиций, формирования начал гражданственности, любви к своей семье, родному краю, Родине, как основа формирования самосознания. В этом направлении представлены образовательные области «Социализация» и «Труд».

В содержании направления «Речевое развитие» главным выступает развитие устойчивого интереса к татарскому языку, желание общаться на родном языке. Заложить основы правильного звукопроизношения, интонационной выразительности речи, определенного запаса лексических единиц помогут информационно-коммуникационные технологии, аудио-, видеозаписи, учебно-методический комплект, детская художественная литература. Задачи « Познавательногоразвития» - интерес в области ознакомления с историей, культурой, архитектурой, природой родного края. Интеграция национальных ценностей и системы образования – процесс постоянного совершенствования содержания дошкольного образования, его целей, ценностей, смысловых установок.

- Направление «Художественно-эстетическое развитие» рассматривается в единстве формирования эстетического отношения к миру и художественного развития ребенка средствами национальной культуры. Включение национальной культуры в систему

дошкольного образования осуществляется посредством педагогического потенциала элементов национальной культуры – музыки, изобразительного искусства, театра, фольклора, народных песен, народных танцев, игры. Это направление представляют образовательные области «Художественное творчество», «Музыка». Реализация данного направления осуществляется в воспитании бережного отношения к семейным традициям; к национальным традициям; эстетическое восприятие памятников архитектуры, живописи, музыки.

Организованная образовательная деятельность реализуется не на жестко регламентируемых занятиях, а через организацию различных видов деятельности (игровой, двигательной, познавательно-исследовательской, коммуникативной, продуктивной, музыкально-художественной, трудовой, а также чтения художественной литературы) или их интеграцию с использованием разнообразных форм (проблемно-игровая ситуация, чтение художественной (познавательной) литературы, наблюдение, подвижная игра, игровое упражнение, детское экспериментирование, проектная деятельность) выбор которых осуществляется педагогами самостоятельно.

Формы образовательной деятельности по региональной программе дошкольного образования

Формы образовательной деятельности		
Организованная образовательная деятельность	**Режимные моменты**	**Самостоятельная деятельность детей**
Формы организации детей		
Индивидуальные Подгрупповые Групповые	Групповые Подгрупповые Индивидуальные	Индивидуальные подгрупповые
• Наблюдение • Чтение • Игра • Игровое упражнение • Проблемная ситуация • Беседа • Совместная с воспитателем игра • Совместная со сверстниками игра • Индивидуальная игра • Праздник • Экскурсия • Ситуация морального выбора • Проектная деятельность • Интегративная деятельность • Коллективное обобщающее занятие	• Игровое упражнение • Совместная с воспитателем игра • Совместная со сверстниками игра • Индивидуальная игра • Ситуативный разговор с детьми • Педагогическая ситуация • Беседа • Ситуация морального выбора • Проектная деятельность • Интегративная деятельность	• Совместная со сверстниками игра • Индивидуальная игра • Во всех видах самостоятельной детской деятельности

Реализация ФГОС

<table>
<tr><td>Юнәлешләр</td><td>Белем бирү өлкәләре</td><td>Эшчәнлек төрләре</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Социаль-аралашу үсеше</td><td>Социальләштерү</td><td>- сюжетлы-рольле уеннар- әңгәмәләр
- мультфильмнар карау</td><td rowspan="3">Экологик культура, табигатькә аңлы караш тәрбияләү;
балаларда хезмәткә карата уңай мөнәсәбәт формалаштыру;үз тормышыңның куркынычсызлыгы нигезләрен аңлату.</td></tr>
<tr><td>Хезмәт</td><td>Хезмәт эшчәнлеге турындага балалар әдәбияты белән таныштыру</td></tr>
<tr><td>Иминлек</td><td>- уен барышында куркынычсызлык кагыйдәләрен үтәү</td></tr>
<tr><td>Танып- белү</td><td>Танып белү</td><td>- экскурсияләр
- дәфтәрләрдә эш
- күрсәтмә әсбаплар буенча эш (санау,төсен, формасын, зурлыгын әйтү)</td><td>Туган як табигате, үсемлекләре, җәнлекләре белән танышу;</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Сөйләм үсеше</td><td>Матур әдәбият белән таныштыру</td><td>- әкиятләр сәхнәләштерү
- шигырьләр уку
- мультфильмнар карау</td><td rowspan="2">Нәфис сүз, халык авыз иҗаты, әдәби әсәрләр, милли бәйрәмнәр аша балаларның сөйләм телен баету, уй-фикерләрен билгеле бер эзлеклелектә җиткерә белүләренә ирешү.</td></tr>
<tr><td>Аралашу</td><td>- ситуатив күнегүләр
- сюжетлы-рольле уеннар
- хикәяләр төзү,әңгәмәләр</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Нәфис-нәфасәти үсеш</td><td>Иҗат</td><td>- дәфтәрләрдә эш
- рәсем ясау, ябыштыру, әвәләү</td><td rowspan="2">Балаларның милли сынлы сәнгать турындагы белемнәрен баету, татар декоратив-гамәли сәнгать үрнәкләре белән таныштыру, милли орнамент белән кием-салым,</td></tr>
<tr><td>Музыка</td><td>- җырлар,- музыкаль-дидактик уеннар
- җырлы-биюле уеннар (“Шома бас” дискыннан)- драма уеннары</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Физик үсеш</td><td>Сәламәтлек</td><td>- бармак уенары
- туплар белән уеннар
- психогимнастика</td><td rowspan="2">Идел буе халыкларының хәрәкәтле уеннары аша балаларның сәламәтлеген саклау һәм ныгыту.</td></tr>
<tr><td>Физкультура</td><td>- хәрәкәтле уеннар, - зиһен сынаш уеннары , - җырлы-биюле уеннар</td></tr>
</table>

“Говорим по-татарски” – “Татарча сөйләшәбез”(УМК)

Программа состоит из трёх проектов. Перед каждым проектом ставится цель и задачи.

“Минем өем” (Мой дом) проекты (4-5 лет).

Цель: Развивать интерес к татарскому языку и желание на нём общаться.

Задачи:

1.Развивать и активизировать словарный запас.

2.Уметь участвовать в простом диалоге. Развивать внимание и память.

3.Воспитывать уважение и уметь слушать собеседника.

“Уйный – уйный үсәбез”(Растём играя) проекты (5-6 лет).

Цель:.Общение между собой и взрослыми в повседневной жизни на татарском языке.

Задачи:

1. Обогатить словарный запас детей, формировать речевые навыки

2.Понимать элементарные вопросы и уметь правильно на них отвечать, уметь обращаться, общаться в повседневной жизни.

3..Научить вежливому общению друг с другом.

“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” (Мы уже теперь большие, дорога ведет нас в школу) проекты (6-7 лет).

Цель:Обогатить связную речь детей за счет слов на темы, относящиеся к природе, обществу, повседневной жизни.Использовать слова и словосочетания в разных речевых смтуациах.

Задачи:

1.Совершенствовать речь детей как средство общения.

2..Научить детей самостоятельно мыслить, отвечать на вопросы, воспитывать интерес к татарскому языку.

3..Совершенствовать речевой этикет (задавать вопросы,побуждение к чему-нибудь, выражать благодарность, здороваться, прощаться)

Учебно-методический комплект включает:

1.Тематический план;

2.Конспекты НОД;
3.Диагностический материал;
4.Рабочие тетради.
5.Аудиоматериалы.
6. Наглядно-демонстрационные, раздаточные материалы.
7. Анимационные сюжеты.

Структура занятия

а) дети слушают воспитателя;
б) воспроизводят вслух слова и предложения, подражая речи воспитателя;
в) самостоятельно используют их в устном общении.

Новые слова усваиваются путем введения с опорой на изученные структуры с учетом тематического принципа.

При усвоении слов и структур используются индивидуальные и коллективные работы (хоровые, групповые, парные упражнения).

Проводится контроль за каждым ребенком, за его произношением, за его участием в работе. С детьми составляем на разные темы диалоги и монологи.

Для усвоения действий:
а) воспитатель дает указания, дети выполняют его, или один ребенок выполняет, называя свои действия;
б) (один ребенок спрашивает, все дети или один ребенок выполняет.

Выполнение указаний и комментирование действий постоянно сменяется вопросно-ответной работой:
а) воспитатель спрашивает - дети хором отвечают;
б) один спрашивает - другой отвечает;
в) все дети спрашивают - ребенок отвечает.

В целях воспитания интереса к изучению татарского языка наряду с вопросно-ответными формами используем хоровые чтения, рисование, пение, инсценированные лепку, дидактических игр и словесные, конечно же подвижные игры со словами.

Содержание заучиваемых стихотворений, непонятные слова объясняются на родном языке.

Детям нравятся физминутки, сопровождаемые хоровым чтением, которые заучены со слуха стихотворений, скороговорки, считалки, песни.

“Минем өем” ” (Мой дом) проекты (4-5 лет).

Лексический минимум– 62 слова и речевых образца.

Активные слова: әти, әни, кыз, малай, мин, исәнмесез, сау булыгыз, исәнме, эт, песи, әйе, юк, сау бул, әби, бабай, әйбәт, ипи, алма, сөт, чәй, рәхмәт, мә, тәмле, кил монда, утыр, бир, аша, эч, туп, зур, кечкенә, матур, курчак, куян, аю, хәлләр ничек, уйна, пычрак, чиста, ю, бер, ике, өч, дүрт, биш (49 слов)
Речевые образцы: утырыгыз, бу кем?, кем юк?, син кем?, кем анда?, басыгыз, ал, ничә? нинди? (13 слов)
Проект включает в себя темы:
•гаилә
•ашамлыклар
•уенчыклар
•саннар
Наглядно-демонстрационный материал;
Аудиоматериал – 64 трэка;
Анимационные сюжеты – 11;
Рабочая тетрадь – 17 заданий;

Структура

В средней группе организация образовательного процесса проводится в режимных моментах с учетом утреннего отрезка времени, прогулки на свежем воздухе, вечернего отрезка времени Продолжительность занятий 15-20 минут. Структура каждой игровой деятельности определяется его содержанием. Каждая деятельность имеет основные части:

1. Введение детей в новую тему
2. Рассмотрение нового материала
3. Закрепление лексического минимума.

“МИНЕМ ӨЕМ” проектының тематик планы

(4-5 яшьлек балалар өчен)

Сөйләм үрнәкләре:

-Бу кем?

-Әти (әни, бабай, әби, кыз, малай).

-Кем юк?

-Әти (әни, бабай, әби, малай, кыз).

-Исәнмесез.
-Син кем?
-Мин Коля (Оля).
-Мин малай.
-Сау булыгыз!
-Исәнме, әни (әти, бабай, әби, кыз, малай, Мияу, Акбай).
-Сау бул, әни (әти, бабай, әби, кыз, малай)
-Кем анда?
-Мин песи. Мин Мияу.
-Кил монда.
-Мин эт. Мин Акбай.
-Кил монда.

-Син Коля?
-Әйе, Коля.
-Син малай (кыз)?
-Әйе (юк).
-Әти? (әни, бабай, әби, кыз, малай).
-Әйе.
-Әни? (әти, бабай, әби, кыз, малай).
-Юк.

-Малай?
-Юк, кыз.
-Кыз?
-Әйе, кыз.

-Хәлләр ничек?
-Әйбәт.

-Мә, ипи (алма, сөт, чәй).
-Рәхмәт, әби.
-Коля, мә ипи (алма, сөт, чәй).
-Рәхмәт

-Мияу, кил монда. Утыр. (Акбай, Коля, Оля)

-Оля, кил монда. Мә ипи (алма, сөт, чәй). Ипи (алма, сөт, чәй) тәмле (ме)?
-Ипи (алма, сөт, чәй) тәмле. Рәхмәт.

-Мә, тәмле алма (ипи).
-Мә, ипи (алма) аша.
-Мә, сөт (чәй) эч.
- Бу нәрсә?
- Туп (курчак, куян, аю).

-Курчак (туп, куян, аю) бир.
-Мә, курчак (туп, куян, аю).

-Бу нәрсә?
-Аю (курчак, куян, туп).
-Аю (курчак, куян, туп) нинди?
-Аю (курчак, куян, туп) зур (матур, кечкенә, әйбәт).

- Аю (курчак, куян, туп) нинди?
- Аю (курчак, куян, туп) зур (кечкенә, матур, әйбәт).

-Аю (курчак, куян, туп)?
-Әйе.
-Курчак (аю, куян, туп)?
-Юк.

-Бу нәрсә?
-Аю (курчак, куян, туп).
-Мә, аю (курчак, куян, туп). Уйна.

-Коля, кил монда. Уйна.
-Оля, кил монда. Уйна.

- Аю (курчак, куян, туп) бир.
- Аю (курчак, куян, туп) нинди?
- Аю (курчак, куян, туп) зур.
- Аю (курчак, куян, туп) кечкенә.

- Мә, зур аю (курчак, куян, туп).
- Мә, кечкенә аю (курчак, куян, туп).
-Аю (курчак, куян), кил монда. Аша (утыр, эч, уйна).

-Коля (Оля), аю (курчак, куян, туп) ю.

-Туп (курчак, куян, аю) нинди?
-Туп (курчак, куян, аю) пычрак (чиста).
-Туп ю.
- Туп чиста?
- Юк, туп пычрак.
(Әйе, туп чиста).

Ю, ю, ю – туп (курчак, аю, куян) ю.
-Ничә?
-Бер (ике, өч, дүрт, биш) алма.
-Ничә малай?
-Бер (ике, өч, дүрт, биш) малай.
-Ничә кыз?
-Бер (ике, өч, дүрт, биш) кыз.
-Өч?
-Юк.
-Ике?
-Әйе.
-Ничә аю (туп, курчак, куян)?
Бер (ике, өч, дүрт, биш) аю.

"Уйный-уйный үсәбез"(Растем играя) проекты (5-6 лет)

Лексический минимум – 45 слов и речевых образца.
Активные слова: кишер, нинди, баллы, ничә, суган, бәрәңге, алты, җиде, сигез, тугыз, ун, кыяр, кәбестә, кызыл, сары, яшел, кирәк, юа, нәрсә кирәк, аш, ботка, кашык, тәлинкә, чынаяк, зәңгәр, күлмәк, чалбар, ки, сал, йокла, бит, кул, өстәл, урындык, караватъ, яратам, бар (38 слов)
Речевые образцы: бу нәрсә?, хәерле көн, нәрсә бар? күп (7 слов).
Проект включает в себя темы:

• яшелчәләр
•ашамлыклар
•савыт- саба
•киемнәр
•шәхси гигиена
•өй җиһазлары
•бәйрәм “Туган көн”
•бәйрәм “Сабан туй”
•Уртанчылар төркемендәге темалар(гаилә, ашамлыклар, уенчыклар, саннар) ел дәвамында кабатлана.
Наглядно-демонстрационный материал;
Аудиоматериал – 63 трэка;
Анимационные сюжеты – 15;
Рабочая тетрадь – 19 заданий;

Структура

В старшей группе организация образовательного процесса проводится в режимных моментах с учетом утреннего отрезка времени, прогулки на свежем воздухе, вечернего отрезка времени.

Продолжительность занятий 20-25 минут. Структура каждой деятельности определяется его содержанием. Каждая деятельность имеет основные части:

1. Введение детей в новую тему
2. Рассмотрение нового материала
3. Закрепление лексического минимума.

“УЙНЫЙ – УЙНЫЙ ҮСӘБЕЗ” проектының тематик планы

Сөйләм үрнәкләре:

-Бу нәрсә?

-Кишер.

-Мә, кишер.

-Нинди кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)?

-Зур (кечкенә) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)
-Мә, зур (кечкенә) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)
-Рәхмәт.

-Зур кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)

-Кечкенә кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)
-Чиста кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)
-Пычрак кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)

-Кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) нинди?
-Кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) тәмле, зур (кечкенә), матур, чиста (пычрак)

Кишер баллы.
Алма баллы.
-Мә кишер(алма), аша. Баллы?
-Әйе, баллы. Рәхмәт.

-Ничә кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)? Сана.
-Ике (1-10) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)
-Оля, кил монда. Мә, ике (1-10) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)
-Ике (1-10) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)

-Оля, кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер) бир.
-Мә, кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә,кишер).
-Рәхмәт.

-Коля, (1-10) кәбестә (суган, бәрәңге, кишер, кыяр) бир.
-Мә, (1-10) кәбестә (суган, бәрәңге, кишер, кыяр).
-Сау бул, Коля.

-Ничә кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер)?
-Бер (1-10) кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер).
-Кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер) пычрак.

-Бу туп.
-Туп (алма) нинди?
-Туп (алма) сары (кызыл, яшел)

-Нинди туп (алма) юк?
-Кызыл (сары, яшел) туп (алма) юк.

-Кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) кирәк?
-Кирәк.

-Коля, нәрсә кирәк?
-Кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) кирәк.
-Нинди кыяр?
-Яшел (тәмле, чиста) кыяр.

-Кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) пычрак.
-Мә, кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) ю.

-Оля кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) юа.

тәмле аш (ботка, сөт, ипи, чәй)

-Нәрсә кирәк?
-Аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге) кирәк.
-Нинди аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге)?
-Тәмле аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге).
-Мә, аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге) аша (эч).

-Рәхмәт. Аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге) тәмле.
-Кашык (тәлинкә, чынаяк) бир.
-Нинди кашык (тәлинкә, чынаяк)?
-Зур (кечкенә, сары, яшел, кызыл, зәңгәр).
-Ничә кашык (тәлинкә, чынаяк)?
-(1-10 га) кашык (тәлинкә, чынаяк).
-Мә, (1-10) кашык(тәлинкә, чынаяк).

-Мә, кызыл (сары, яшел, зәңгәр). чынаяк (тәлинкә, чынаяк).
яшел (кызыл, сары, зәңгәр) күлмәк (чалбар).

чиста күлмәк (чалбар).
матур күлмәк (чалбар).

күлмәк (чалбар) юк.

-Оля, күлмәк (чалбар) бир.
-Нинди күлмәк (чалбар)?
-Сары (кызыл, яшел, зәңгәр) күлмәк (чалбар).
-Ничә күлмәк (чалбар)?
-Бер (1-10) күлмәк (чалбар).

-Курчак, чалбар (күлмәк) ки (сал).

-Оля, чалбар (күлмәк) бир.
-Мә, чалбар (күлмәк).
-Рәхмәт. Курчак, мә, чалбар (күлмәк) ки (сал).

-Курчак, йокла.
-Хәерле көн.
-Мә су, бит (кул) ю.

-Бит (кул) чиста.

-Бит (кул) чиста.
-Әйе, бит (кул) чиста.
-Зур (кечкенә) урындык (өстәл, карават).

-Зур аю, мә зур карават (өстәл, урындык).
-Кечкенә аю, мә кечкенә карават (өстәл, урындык).

-Нәрсә кирәк?

-Караватъ (өстәл, урындык) кирәк.
-Нинди караватъ?
-Зур (кечкенә, сары, яшел, зәңгәр) караватъ.
-Мә, зур караватъ.
-Рәхмәт.

-Мин алма (ипи, сөт, чәй, ботка, аш, кыяр, кәбестә, бәрәңге, кишер) яратам.
-Мин Коля(ны) (Оля(ны) яратам.
-Мин курчак(ны) (аю(ны), песи(не), эт(не), куян(ны) яратам.

-Нәрсә бар?
-Туп (курчак) бар.
-Нәрсә юк?
-Туп (курчак) юк.
“Бар”, “Юк” сүзләрен кулланып “Гаилә”, “Яшелчә” “Уенчыклар” темаларын кабатлау.
Диалогларны кабатлау.
“Кибетле” уеннары.

“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар”
(Мы уже теперь большие, дорога ведет нас в школу) проекты (6-7 лет).

Лексический минимум– 60 слов и речевых образца.
Активные слова: син кем, хәерле көн, тычкан, бу кем? бу нәрсә? нишли?, йоклый, утыра, ашый, эчә, нишлисең?, ашыйм, эчәм, уйный, уйныйм, утырам, барам, кая барасың?, син нишлисең?,сикер, сикерәм, сикерә, йөгерә, төлке, йөгер, йөгерәм, чәк-чәк, өчпочмак, яшь, бүре, керпе, тавык, әтәч, үрдәк, чана, шуа, шуам, бие, бии, биим, ак, кара, җырла, җырлыйм, зур рәхмәт, китап укый, рәсем ясыйм, укыйм, дәфтәр, нәрсә яратасың? (58 слов)
Речевые образцы включат изученные в средней и старшей группах: нәрсә яратасың? (2 слова)
Наглядно-демонстрационный материал;
Аудиоматериал – 71 трэка;
Анимационные сюжеты – 19;
Рабочая тетрадь – 20 заданий;

Структура

В подготовительной группе - один раз в неделю в форме организованной образовательной деятельности и один раз в неделю в режимных моментах с учетом утреннего отрезка времени, прогулки на свежем воздухе, вечернего отрезка времени.
Продолжительность занятий 25-30 минут. Структура каждой деятельности определяется его содержанием. Каждая деятельность имеет основные части:

1. Введение детей в новую тему
2. Рассмотрение нового материала
3. Закрепление лексического минимума.
4. Ситуативные игры

“БЕЗ ИНДЕ ХӘЗЕР ЗУРЛАР – МӘКТӘПКӘ ИЛТӘ ЮЛЛАР” проектыңын тематик планы
6-7 яшьлек балалар өчен

Проектның эчтәлеге: уртанчылар, зурлар төркемендә өйрәнгән сүзләргә таянып аралашуга корылган.
Сөйләм үрнәкләре:

-Хәерле көн, әни (әти, бабай, әби).
-Хәерле көн, Оля (Коля).
-Песи нишли?
-Песи йоклый.

-Әни нишли?
-Әни утыра.

-Коля нишли?
-Коля ашый (эчә).

-Мияу, нишлисең?
-Ашыйм.
-Акбай, нишлисең?
-Эчәм.

-Оля (Коля), нишлисең?
-Уйныйм.

-Кая барасың?
-Кафега барам.
-Син нишлисең?
-Мин бәрәңге ашыйм (чәй эчәм, уйныйм, барам, утырам, йоклый)

Туп, туп

Матур туп.
Сикер-сикер,
Матур туп.

Куян сикерә (йөгерә).
Туп сикерә.
Песи сикерә (йөгерә).
Төлке сикерә (йөгерә).

-Йөгер! Син нишлисең?
-Мин йөгерәм.

-Мин чәк-чәк ашыйм.
-Мин өчпочмак ашыйм.

-Сиңа ничә яшь?
-6 яшь.

-Мин бүре. Мин зур, матур, чиста.

Әтәч зур, матур
Тавык кечкенә, матур

-Син кем?
-Мин үрдәк.

Куян чана шуа.

Мин чана шуам.

-Аю, әйдә, бие!

-Оля кызыл шар ярата?
-Юк.
-Оля яшел шар ярата?
-Әйе, мин яшел шар яратам.

-Син нишлисең?
-Мин җырлыйм.

җырлыйбыз
зур рәхмәт

Кыз китап укый.

рәсем ясыйм-алма ясыйм
мәктәп

-Кем укый.
-Мин укыйм.

бик тәмле

Терем-терем, теремкәй,
Зур түгел, кечкенә.
Теремкәйдә тычкан яши.
Теремкәйдә куян яши.
Теремкәйдә бүре яши.
Теремкәйдә төлке яши.
Теремкәйдә аю яши.
Алар бик дус.

-Кәҗә кая?
-Әнә, кәҗә кәбестә ашый. Кәҗә кәбестә ярата.

-Мин ипи яратам. Песи, син нәрсә яратасың?
-Мин сөт яратам. Сөт тәмле.

-Мә, кәҗә, ботка аша.
-Юк, кәбестә яратам. Кәбестә тәмле.

Демонстрационный и раздаточный материал по проекту
“Минем өем” ” (Мой дом)

1.Демонстрацион-ный материал, формат А4 (рисунки).	«Моя семья» Во весь рост: мама, папа, бабушка, дедушка, мальчик, девочка.	По 1 шт.
	Большие игрушки: кукла, заяц, медведь, мяч, кошка, собака, машина. Маленькие игрушки: кукла, заяц, медведь, мяч, кошка, собака, машина.	
	«Продукты» Хлеб, чай, яблоко, молоко.	По 1 шт.
	«Игрушки» Кукла, заяц, медведь, мяч, кошка, собака, машина. Кукла, заяц, медведь, мяч, кошка, собака, машина – грязные игрушки.	По 1 шт.
	Сюжетные картины: «Заяц входит в комнату, в комнате сидит медведь». «Заяц выходит из комнаты - прощается».	
	Рисунки: 1 заяц, 2 зайца, 3 зайца, 4 зайца, 5 зайцев; 1 мишка, 2 мишки, 3 мишки, 4 мишки, 5 мишек; 1 кукла, 2 куклы, 3 куклы, 4 куклы, 5 кукол; 1 мяч, 2 мяча, 3 мяча, 4 мяча, 5 мячей; 1 машина, 2 машины, 3 машины, 4 машины, 5 машин; 1 кошка, 2 кошки, 3 кошки, 4 кошки, 5 кошек; 1 собака, 2 собаки, 3 собаки, 4 собаки, 5 собак.	По 1 шт.
формат А3	Макет дома	По 1 шт.
2.Раздаточный материал, Формат А5	«Моя семья» Мама, папа, бабушка, дедушка, мальчик, девочка.	По 1 шт.
	«Продукты» Хлеб, чай, яблоко, молоко.	По 1 шт.

	«Игрушки» Кукла, заяц, медведь, мяч, кошка, собака, машина.	По 1 шт.
3.Материал к театрализованной деятельности	Полумаски: мама, папа, бабушка, дедушка, мальчик, девочка, собака, медведь, заяц, кошка.	1 шт.
	(Атрибуты к пальчиковым играм: папа, мама, дедушка, бабушка, мальчик, девочка, собака Акбай, кошка Мияу, медведь, заяц)	По 1 шт.

Демонстрационный и раздаточный материал по проекту
“Уйный – уйный үсәбез” (Растём играя)

1.Демонстрацион-ный материал, формат А4 (рисунки)	«Моя семья» Из картона во весь рост: мальчик, девочка (для игры: «Одень куклу». Для них одежда: рубашка, платье, футболка, шорты, брюки, сарафан синего, красного, желтого, зеленого цвета).	По 1 шт.
	«Игрушки» Большого размера: кукла, мяч, машина (зеленого, желтого, красного, синего цвета). Маленького размера: кукла, мяч, машина (зеленого, желтого, красного, синего цвета).	По 1 шт.
	«Продукты» Суп, каша, чак-чак, конфеты, сок.	По 1 шт.
	«Посуда» Большие: ложка, тарелка, чашка (синего, красного, желтого, зеленого цвета). Маленькие: ложка, тарелка, чашка (синего, красного, желтого, зеленого цвета).	По 1 шт.
	«Фрукты» Большие: яблоко зеленое, желтое, красное, банан, апельсин, виноград, груша. Маленькие: яблоко зеленое, желтое, красное, банан, апельсин, виноград, груша.	По 1 шт.
	«Овощи» Большие: морковь, картофель, лук, огурец, капуста, помидор. Маленькие: морковь, картофель, лук, огурец, капуста, помидор.	По 1 шт.
	«Одежда» Большие: рубашка, платье, футболка, шорты, брюки, сарафан синего, красного, желтого,	По 1 шт.

	зеленого цвета. Маленькие: рубашка, платье, футболка, шорты, брюки, сарафан синего, красного, желтого, зеленого цвета.	
	«Мебель» Большие: кровать, стул, стол синего, красного, желтого, зеленого цвета. Маленькие: кровать, стул, стол синего, красного, желтого, зеленого цвета.	По 1 шт.
	«Цвета» В виде палитры: желтый, синий, зеленый, красный.	По 1 шт.
	«Цифры» (от 1 до 10)	По 1 шт.
2.Раздаточный материал, Формат А5 (рисунки).	«Моя семья» Из картона во весь рост: мальчик, девочка (для игры: «Одень куклу». Для них одежда: рубашка, платье, футболка, шорты, брюки, сарафан синего, красного, желтого, зеленого цвета).	По 1 шт.
	«Игрушки» Большие: кукла, мяч, машина (зеленого, желтого, красного, синего цвета). Маленькие: кукла, мяч, машина (зеленого, желтого, красного, синего цвета).	По 1 шт.
	«Продукты» Суп, каша, чак-чак, конфеты, сок.	По 1шт.
	«Посуда» Большие: ложка, тарелка, чашка (синего, красного, желтого, зеленого цвета). Маленькие: ложка, тарелка, чашка (синего, красного, желтого, зеленого цвета).	По 1шт.
	«Фрукты» Большие: яблоко зеленое, желтое, красное, банан, апельсин, виноград, груша. Маленькие: яблоко зеленое, желтое, красное, банан, апельсин, виноград, груша.	По 1 шт.
	«Овощи» Большие: морковь, картофель, лук, огурец, капуста, помидор. Маленькие: морковь, картофель, лук, огурец, капуста, помидор.	По 1 шт.
	«Одежда»	По 1 шт.

	Большие: рубашка, платье, футболка, шорты, брюки, сарафан (синего, красного, желтого, зеленого цвета). Маленькие: рубашка, платье, футболка, шорты, брюки, сарафан (синего, красного, желтого, зеленого цвета).	
	«Мебель» Большие: кровать, стул, стол (синего, красного, желтого, зеленого цвета). Маленькие: кровать, стул, стол (синего, красного, желтого, зеленого цвета).	По 1 шт.
3.Графические рисунки для раскраски (формат А5)	1 медвежонок, 2 зайца, 2 машины, 2 куклы, 3 картошки, 4 капусты, 4 куклы, 5 кошек, 6 яблок, 6 огурцов, 7 мячей, 7 картошек, 8 моркови, 9 лука, 10 собак.	По 1 шт.
4.Материал к театрализованной деятельности (формат А4)	Полумаски овощей: морковь, лук, огурец, картофель, капуста, яблоко.	1шт.
5.Материал к театрализованной деятельности	1.Атрибуты к настольному театру (конусные): «Три медведя»: папа-медведь, мама-медведь, мишутка. 2.Атрибуты к настольному театру (конусные) «Кто что любит»: кошка, собака, медведь, заяц, столы (большой, средний, маленький), стулья (большой, средний, маленький), кровать (большая, средняя, маленькая)	По 1 шт. По 1 шт.

Демонстрационный и раздаточный материал по проекту
“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар”
(Мы уже теперь большие, дорога ведет нас в школу)

1.Демонстрационный материал, формат А4	Утка, волк, петух, курица, мышь большая, мышь маленькая, книга, альбом, клей, линейка, ручка, карандаш, пенал, тетрадь, кофе, пицца, картошка фри, треугольник.	По 1 шт.

(рисунки)		
	Воздушный шар (синий, красный, желтый, зеленый).	По 1 шт
	Сюжетные рисунки: заяц катается на санках, медведь катается на санках, волк катается на санках, лиса катается на санках, утка катается на санках, курица катается на санках, мышь катается на санках, лиса танцует, еж спит, волк бежит, лиса сидит, еж играет, медведь спит, кошка пьет молоко, собака кушает, лиса бежит, заяц прыгает, мышь кушает, петух поет, девочка моет руки, мальчик читает книгу, девочка читает книгу, лиса читает книгу, заяц читает книгу, мама моет руки, папа спит, мальчик сидит, девочка моет лицо, бабушка сидит, дедушка спит.	По 1 шт
2. Раздаточный материал, формат А5 (рисунки)	Утка, волк, петух, курица, мышь большая, мышь маленькая, книга, альбом, клей, линейка, ручка, карандаш, пенал, тетрадь, кофе, пицца, картошка фри, треугольник.	По 1 шт.
	Воздушный шар (синий, красный, желтый, зеленый).	По 1 шт.
	Сюжетные рисунки: заяц катается на санках, медведь катается на санках, волк катается на санках, лиса катается на санках, утка катается на санках, курица катается на санках, мышь катается на санках, лиса танцует, еж спит, волк бежит, лиса сидит, еж играет, медведь спит, кошка пьет молоко, собака кушает, лиса бежит, заяц прыгает, мышь кушает, петух поет, девочка моет руки, мальчик читает книгу, девочка читает книгу, лиса читает книгу, заяц читает книгу, мама моет руки, папа спит, мальчик сидит, девочка моет лицо, бабушка сидит, дедушка спит.	По 1 шт.
Пиктограммы, формат 8х10	Танцует, спит, сидит, кушает, пьет, играет, прыгает, бежит, читает, рисует, поет, катается на санках, я, девочка, мальчик, бабушка, дедушка.	По 1 шт.
Пиктограммы, формат 15х20	Танцует, спит, сидит, кушает, пьет, играет, прыгает, бежит, читает, рисует, поет, катается на санках, я, девочка, мальчик, бабушка, дедушка, заяц, лиса, кошка, собака, медведь, петух, курица, утка, еж, мышь.	По 1 шт.
Материал к	Полумаски: лиса, кукла, мяч, курица, петух, волк, еж, утка, мышь, бабушка, дедушка, девочка, мальчик, собака, кошка, мама, папа, репка.	По 1 шт.

театрализованной деятельности	Атрибуты к настольному театру «Репка». Бабушка, дедушка, девочка, мальчик, собака, кошка, мама, папа, мышь, репка.	По 1 шт.

МӘКТӘПКӘЧӘ ЯШЬТӘГЕ БАЛАЛАРНЫҢ ТАТАР ТЕЛЕНДӘ СӨЙЛӘШӘ (АРАЛАША) БЕЛҮ КҮНЕКМӘЛӘРЕН ТИКШЕРҮ.

Тикшерү үткәрү буенча киңәшләр.

Балаларның татар телендә аңлау һәм сөйләшә (аралаша) белү күнекмәләрен уку елы башында (октябрь ае) һәм уку елы ахырында (апрель аенда) тикшерелә. Уртанчылар төркеме балалары белән тикшерү уку елы ахырында үткәрелә. Уку елы уртасында тематик тикшерү (декабрь, январь) үткәререгә мөмкин.

Тикшерүне һәр бала белән аерым, 1 – 2 бала катнашында, ә йомгаклау эшчәнлеге булганда барлык балалар белән бергә дә үткәрергә була. Тикшерү вакыты 10-15 минутан артмаска тиеш.

Биремнәр балаларның яшь үзенчәлекләрен исәпкә алып үткәрелә, уен-бирем рус телендә аңлатыла. Биремнәр мавыктыргыч һәм кызыклы булырга тиеш. Сораулар ачык, төгәл итеп, интонация белән бирелә.Тикшерүче балаларның җавабын тыңлаганда елмаеп, кирәк булса җавапны дөресләп, бала әйтә алмаганда булышырга тиеш.

Тикшерү барышында яңа материал бирелми. Тикшерүне эш дәфтәрләре, таратма, күрсәтмә рәсемнәр, интерактив тактада уеннар кулланып үткәрергә дә була.

Биремнәр, уеннар өчен кирәк булган күрсәтмәлелек алдан әзерләнеп куелган булырга тиеш. Тикшерүче һәр биремгә аерым балл куеп бара. Тикшерү ахырында баллар саны кушыла һәм 5 кә бүленә. Шулай итеп гомуми нәтиҗә ясала.

Уку елы ахырында уртанчылар, уку елы башында зурлар төркеме балаларының “Минем өем” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәҗәләрен билгеләү.

		Сүз байлыгы	Бәйләнешле сөйләм	Барлы-гы	Уртача балл

№	Балаларның исем, фамилиясе	“ Минем өем” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча дүрт – биш рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)	Ягымлы сүзләр куллану (“ исәнме” , “ сау бул” , “ рәхмәт”)	Боерыкны аңлап үтәү һәм куллана белү (кил, утыр, сикер, ю, аша, эч)	Тирә - юньдәге предметларның сыйфатын, күләмен белдерә торган сүзләрне аңлап сөйләмдә куллану.	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сарап алу, тәкъдим итү, инкарь иү, раслау)		

Нәтиҗәләрне билгеләү

Югары дәрәҗә 2,7 дән 3 кә кадәр	Бала сөйләмдә актив, сорауларга җавап бирә, яхшы аралаша.	
Уртача дәрәҗә 2 дән 2,6 га кадәр	Сүз байлыгы бар, аралашуда бик үк актив түгел.	
Уртачадан түбән дәрәҗә 1 дән 2 гә кадәр	Аңлый, русча җавап бирә.	

Задания для определения уровня умения общаться детей на татарского языка

1. “Минем өем” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.

1. ***Дидактик уен. "Бу кем?"*** *(Івариант)*

(Лексика: әти, әни, кыз, малай, әби, бабай)

Уен эчтәлеге: Өй рәсеме. Өй тирәсендә гаилә әгъзалары рәсемнәре (комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр). Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый: Бу кем? ("Әни"...).

2. *Дидиктик уен "Кем юк?"* *(II вариант)*

(Лексика шул ук).Уен шул ук рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче бер рәсемне алып куя. Баладан сорый: "Кем юк?" ("Әби"...) Уенны интерактив тактада да, бала белән бала арасында диалог формасында да үткәрергә була)

3. *Дидактик уен "Кәрзиндә нәрсә бар?"*

(Лексика: ипи, алма, сөт, чәй)

Уен эчтәлеге: Мияу кәрзин белән ашамлыклар алып килгән. Мияу ашамлык муляжларына күрсәтә, исемен сорый: "Бу нәрсә?" ("Алма"...)

4. *Дидактик уен "Нәрсә юк?"*

Мияу бер ашамлык муляжын яшереп куя: "Нәрсә юк?". Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. ("Алма"...) Уенны рәсемнәр кулланып та үткәреп була.

5. *Дидактик уен "Мин әйтәм, син күрсәт һәм әйт"*

(Лексика: әти, әни, кыз, малай, әби, бабай; куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи, ипи, алма, сөт, чәй).

Уен эчтәлеге: Балага уенчык яисә уенчык рәсемнәре бирелә. Бала, тәрбияче әйткән уенчыкны яисә уенчык рәсемен табып күсәтергә һәм исемен кабатлап әйтергә тиеш.

6. *Дидактик уен "Исемен әйтсәң бирәм"*

(Лексика: куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи)

Уен эчтәлеге: Тәрбияче өстәлендә уенчыклар яисә рәсемнәр. Тәрбияче балага уенчыкны(рәсемне) күрсәтә, сорый: "Бу нәрсә?"- "Алма"... ; "Бу кем?"-"Әти"... Бала уенчык исемен дөрес әйтсә аңа уенчыклар, яисә таратма рәсемнәр бирелә.

7. *Дидактик уен "Серле янчык"*

(Лексика: куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи)

Уен эчтәлеге: Балага уенчыклар күрсәтелә, исемнәрен әйтеп янчыкка салына. Бала янчыктагы уенчыкны капшап исемен әйтә, алып күрсәтә.

8. *Дидактик уен "Әйе-юк"*

Сүзнең дөрес үзләштерелүен тикшерү йөзеннән (аңлап яки аңламыйча әйтү) төрле вариантта сораулар бирелә: "Бу нәрсә?" - "Аю"...; "Бу аю?" - "Әйе, аю"...; "Бу куян?" - "Юк, песи"...

Югары балл (2.7-3) — сүз байлыгы җитәрлек, уенчык, әйберләрне үзлектән, аңлап дөрес күрсәтә, исемнәрен әйтә.

Уртача балл (2-2,6) - сүз байлыгы бар, кайбер сорауларга тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.

Уртачадан түбән балл (1-1.9) - аңлый, русча җавап бирә.

2. Ягымлы сүзләр куллану (“исәнме”, “сау бул”, “рәхмәт”).
Ситуатив күнегүләр:
а) Ситуатив күнегү “Куян аюга кунакка килә”. Ул ишектән кергәндә аюга нәрсә әйтә? (Ничек исәнләшә?), "Исәнме аю".
б) Ситуатив күнегү “Куян аюда кунакта булды”. Ишектән чыгып киткәндә куян аю белән ничек саубуллаша? (Нәрсә әйтә?) "Сау бул, аю".
в) Уен ситуациясе "Кунак сыйлау". Акбайда (Мияуда) кунакта.
Тәрбияче Акбай (Мияу) ролендә. Ул баланы, ашамлык, җиләк-җимеш (алма, груша, банан һ.б.) муляжлары белән "сыйлый". Тәрбияче баланың "рәхмәт" әйтә белүен билгели.
г) Уен ситуациясе "Дустыңны сыйла". Балаларны парлаштырып бер-берсен сыйларга тәкъдим итү. Рәхмәт әйтә белүләрен билгеләү.
д) Ситуатив күнегү "Акбайга ("Мияуга", "Курчакка", "Дустына") уенчык бүләк ит".
<u>Югары балл (2,7-3)</u> - бала ситуацияләрдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.
<u>Уртача балл (2-2.6)</u> - тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.
<u>Уртачадан түбән (1-1.9)</u>- аңлый, сорауга җавапны русча әйтә.
3. Боерыкны аңлап үтәү һәм куллана белү (кил, утыр, сикер, ю, аша, эч).
1. Сүзле уен "Мин әйтәм - син эшлә" ("Командир").
2. Сүзле уен "Шаян уенчыклар" (Уен баланың боерыкларны аңлы рәвештә үтәвен тикшерү өчен бирелә. Уенның эчтәлеге: Тәрбияче уенчыкка боерык бирә, мәсәлән: Утыр! Ә уенчык “ашый” башлый. Бала боерыкны дөрес итеп үтәп күрсәтә).
<u>Югары дәрәҗә (2,7-3)</u> - бала боерыкны аңлап, дөрес үти.
Уртача дәрәҗә (2-2,6) - ялгыша.
<u>Уртачадан түбән дәрәҗә (1-2)</u> - татарча аңламый, боерыкларны үтәми.
4.Тирә-юньдәге предметларның сыйфат билгеләрен, күләмен белдерә торган сүзләрне аңлап сөйләмдә куллану.

1. ***<u>Дидактик уен "Уенчык нинди?" (зур, кечкенә, чиста, пычрак, әйбәт, матур).</u>***

Уен эчтәлеге: зур-кечкенә уенчыклар күрсәтелә. Тәрбияченең "Нинди?" соравына бала уенчыкның исемен сыйфат билгесе белән әйтергә тиеш.
-Нинди курчак? - Зур (кечкенә, чиста, пычрак, әйбәт, матур) курчак.
Эш дәфтәрендәге 11 нче биремне кулланып була.

2. ***<u>Дидактик уен "Тап, күрсәт һәм әйт"</u> (чиста, пычрак).***

Комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче әйткән рәсемне бала табып күрсәтә, әйтә.("Чиста туп", "Пычрак аю"...).

Эш дәфтәрендәге 13 нче биремне кулланып була.

3. ***Дидактик уен "Курчакка бүләк".***

Тәрбияче зур курчакка- зур туп, кечкенә курчакка- кечкенә туп бүләк итәргә куша.“ Мә, зур туп ", “Мә, кечкенә туп".

4. ***Дидактик уен "Дөрес сана".***

Санау күнекмәләрен билгеләү (1-5 кадәр). Тәрбияче уенчыклар, муляжлар санарга тәкъдим итә. Төркемдәге балаларны да санарга була. "Ничә малай?", "Ничә кыз?".

5. ***Дидактик уен "Ничә?".***

Санау күнекмәләрен тикшерү өчен шулай ук, укыту методик комплектындагы күрсәтмә рәсемнәрне дә кулланып була.

- Ничә туп?- Биш туп.

Югары дәрәҗә (2,7-3)- әйберләрнең сыйфат билгеләрен, күләмен исем белән кушып дөрес әйтә.

Уртача дәрәҗә (2-2.6) - 1-2 билгесен әйтә.

Уртачадан түбән дәрәҗә (1-1.9) - әйберләрнең билгеләрен, күләмен рус телендә әйтә.

5.Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сарап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау).

1. ***Уен ситуациясе "Әйдәгез танышабыз".***

"Син кем?" соравына аңлап җавап бирүе билгеләнә. К нам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться: -Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? (Мин Оля (Коля). -Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? (Юк, мин малай (әйе, мин кыз).

2. ***Уен ситуациясе "Кунак каршылыйбыз ".***

а) Тәрбияче: К нам идут гости.

Спроси. "Кто там?". "Кем анда?"- Мин әби (бабай).

"Позови бабушку (дедушку)". -Әби (бабай) кил монда.

"Поздоровайся с бабушкой (дедушкой)"- Исәнме,әби (бабай).

"Спроси у бабушки (дедушки) как дела?"- Әби (бабай) хәлләр ничек?- Әйбәт, рәхмәт.

"Предложи бабушке (дедушке) сесть". - Әби (бабай) утыр.

"Предложи бабушке (дедушке) пить чай" - Мә, чәй, эч.

Скажи: "До свидания!" Сау бул, әби! (бабай).

б) Балага "кунак" белән исәнләшергә, хәлен сорарга, чакырып утыртырга, сыйларга ("аша,эч") һәм саубуллашырга тәкъдим ителә. Эш дәфтәрендәге 3 нче биремне кулланып була.

1. ***Уен ситуациясе "Кунакларны сыйла".***

Угости Акбай хлебом, Мияу молоком.

-Мә, Акбай ипи, аша. - Рәхмәт.

-Мә, Мияу сөт, эч. - Рәхмәт.
Эш дәфтәрендәге 16 нчы биремне кулланып була**.**

2. ***Уен ситуациясе "Бер - береңне сыйла ".***

(Ашамлык муляжлары кулланып)
"Угости яблоком".
- Мә, алма, аша.- Рәхмәт.

"Спроси, яблоко вкусное?"
- Алма тәмле?- Әйе, тәмле.

Эш дәфтәрендәге 6 нчы биремне кулланып була**.**

3. ***Уен ситуациясе "Уенчыклар илендә"***

1 . Ты пришел в магазин игрушек. Попроси игрушку, которая тебе нравится.
-Куян бир (әле).- Рәхмәт.

2. Предложи поиграть с игрушкой.
- Мә, туп, уйна. - Рәхмәт.

3. Позови друга, предложи помыть игрушку.
-Коля, кил монда.- Мә, туп, ю.

4. Поменяйтесь игрушками. Попроси у друга игрушку, предложи ему свою .
- Коля, туп бир - Мә, туп.
- Рәхмәт.

Югары дәрәҗә (2,7-3) - аралаша, сөйләм күнекмәләрен актив куллана.
Уртача дәрәҗә (2-2,6) - тәрбияче ярдәмендә аралаша.
Уртачадан түбән дәрәҗә (1-1.9) - аңлый, русча җавап бирә.

Уку елы ахырында зурлар, уку елы башында мәктәпкә әзерлек төркеме балаларының

№	Балаларның исем, фамилиясе	Сүз байлыгы		Бәйләнешле сөйләм			Барлы-гы	Уртача балл
		“ Уйный – уйный үсәбез” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)	Ягымлы сүзләр куллану (“ исәнме” , “ сау бул” , “ рәхмәт” . “ исәнмесез” , “ сау булыгыз”)	Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал)	Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?)	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау)		

Нәтиҗәләрне билгеләү

Югары дәрәҗә 2,7 дән 3 кә кадәр	Бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.	
Уртача дәрәҗә 2 дән 2,6 га кадәр	Сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.	
Уртачадан түбән дәрәҗә 1 дән 2 гә кадәр	Аңлый, русча җавап бирә.	

1.“Уйный – уйный үсәбез” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.
(Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)

1. ***Дидактик уен “Бу нәрсә?”***

(Лексика: аш, ботка, сөт, кашык, тәлинкә, чынаяк).

Уен эчтәлеге: Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый:

- Бу нәрсә? (“Аш”...)

2. ***Дидактик уен “Кәрзиндә нәрсә бар?”***

(Лексика: кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, алма).

Уен эчтәлеге: Куян кәрзин белән яшелчәләр һәм җиләк-җимеш алып килгән. Куян сорый: “Нәрсә бар?” (“Кәбестә”...)

3. ***Дидактик уен “Нәрсә юк?”.***

(Лексика: кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, алма).

Куян бер яшелчә муляжын яшереп куя: “Нәрсә юк?”. Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. Уенны рәсемнәр кулланып та үткәрергә була.

4. ***Дидактик уен “Дөресен әйт”.***

(Лексика: күлмәк, чалбар, сарафан, өстәл, урындык, караватъ).

Уен эчтәлеге: Балага рәсемнәр бирелә. Бала рәсемнәрнең исемен атый һәм күрсәтә.

Югары балл (2.7-3) — сүз байлыгы җитәрлек, яшелчәләр, савыт-сабалар, киемнәр, өй җиһазлары атамаларын аңлап дөрес күрсәтә, исемнәрен әйтә һәм куелган сорауларга җавап бирә.

Уртача балл (2-2,6) - сүз байлыгы бар, кайбер сорауларга тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.

Уртачадан түбән балл (1-1,9) - аңлый, русча җавап бирә.

2. Ягымлы сүзләр куллану (“Исәнме”, “Сау бул”, “Рәхмәт”, “Исәнмесез”, “ Сау булыгыз”).

Ситуатив күнегүләр (уртанчылар төркемендәге ягымлы сүзләр бүлеген кара):

а) Поздоровайся с Акбаем.

б) Спроси как дела у Акбая.

в) Скажи спасибо Акбаю. Спроси как дела.

г) Попрощайся с Акбаем.

д) Поздоровайся с воспитателем, Мияу и Акбай.

е) Попрощайся с воспитателем, Мияу и Акбай.

Югары балл (2.7-3) — бала сөйләмдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.

Уртача балл (2-2,6) – уен ситуацияләрен тәрбияче ярдәмендә төзи.

Уртачадан түбән балл (1-1.9) – аңлый, җавап бирә алмый.

3. Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал).
Балаларның боерыкларны бирә белү күнекмәләрен тикшерү. Балалар бер-берсенә боерык бирәләр. Саша, аша! – Саша ашау хәрәкәтләре күрсәтә. Алга таба Саша үзе башка балага боерык бирә һәм шундый тәртиптә дәвам ителә.
(Лексика: кил, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал).
<u>Югары балл (2,7-3)</u> – 8-9 сүз.
<u>Уртача балл (2-2.6)</u> – 5-6 сүз.
<u>Уртачадан түбән (1-1,9)</u>– 1-2 сүз.
4. Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү. (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).
<u>1. Сюжетлы-рольле уен “Кибет”</u>
Балаларга рус телендә кибет уены үткәрү аңлатыла һәм өч төп сорауны куя белүләрен максат итеп куясың. Уен яшелчә, киемнәр, савыт-саба, өй җиһазлары рәсемнәре кулланып үткәрелә.
(Лексика: Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).
2. ***<u>Дидактик уен “Нинди?”.</u>***
Тикшерүдә сорауларны аерым кулланып та үткәрергә була.
Әйберләрне билгесен ачыклау өчен бирелә торган сорауга аңлап җавап бирү һәм ул сорауларны үзлектән куя белү.
(Лексика: нинди? кызыл, сары, яшел, зәңгәр).
3. ***<u>Дидактик уен “Ничә?”.</u>***
Санау күнекмәләрен билгеләү (1- 10 кадәр).
4. ***<u>Дидактик уен “Дөрес сана”.</u>***
Тәрбияче уенчыклар, муляжлар, укыту методик комплектындагы күрсәтмә рәсемнәрне санарга тәкъдим итә. Балалар бер-берсенә сорау бирәләр һәм җавап бирәләр. Шулай ук, сорауны тәрбияче үзе дә бирә ала. *“Ничә...?”*.
<u>Югары балл (2,7-3)</u> – диалогта 3 сорауны да аңлап куллана**.**
<u>Уртача балл (2-2.6)</u> – диалогта 2 сорауны аңлап куллана**.**
<u>Уртачадан түбән (1-1.9)</u>– диалогта 1 сорауны аңлап куллана**.**
5. Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау).
1. ***<u>Уен ситуациясе “Әйдәгез танышабыз”.</u>***
“Син кем?” соравына аңлап җавап бирүе билгеләнә.
К вам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться:
- Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? (Мин Оля яки Коля).
- Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? (Юк, мин малай).

2. ***Уен ситуациясе “Кунак каршылыйбыз”.***

а)Тәрбияче:

- К нам идут гости. Спроси. “Кто там?”. “Кем анда?”
- Мин Акбай.
- Позови Акбая.
- Акбай, кил монда.

б)У Акбая сегодня день рождение. Подари свою игрушку

- Акбай, мә кызыл туп.
- Рәхмәт.

в) Угости гостей супом или кашей.

- Мә, аш (ботка) (аша).

г)Что бы сьесть угощение попроси ложку.

- Кашык бир.
- Нинди кашык?
- Зур, матур, зәңгәр кашык.
- Рәхмәт.

3. ***Уен ситуациясе “Кибеттә”.***

Бала белән бала аралашуы тикшерелә.

- Исәнме! Хәлләр ничек?
- Әйбәт, рәхмәт.
- Аю бир.
- Нинди аю?
- Зур аю, чиста аю, матур аю.
- Ничә?
- Ике аю.

- Мә, ике аю.
- Рәхмәт.
- Сау бул.

<u>Югары балл (2,7-3)</u> – бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.
<u>Уртача балл (2-2.6)</u> – сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.
<u>Уртачадан түбән (1-1.9)</u>– аңлый, русча җавап бирә.

Уку елы ахырында мәктәпкә әзерлек төркеме балаларының
“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәҗәләрен билгеләү.

№	Балаларның исем, фамилиясе	**Сүз байлыгы**		**Бәйләнешле сөйләм**			**Барлыгы**	**Уртача балл**
		“ Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)	Ягымлы сүзләр куллану (“ исәнме” , “ исәнмесез” , “ сау бул” , “ сау булыгыз” , “ рәхмәт” , “ зур рәхмәт” , “ хәерле көн” , “ хәлләр ничек?” , “ әйбәт”)	Боерыкны бирә белу (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал, бие, җырла, йөгер, йокла)	Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау куя белү. (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли? Кая барасың?)	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкарь иү, раслау)		

Нәтиҗәләрне билгеләү		
Югары дәрәҗә 2,7 дән 3 кә кадәр	Бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.	
Уртача дәрәҗә 2 дән 2,6 га кадәр	Сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.	
Уртачадан түбән дәрәҗә 1 дән 2 гә кадәр	Аңлый, русча җавап бирә.	

1.“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.
(Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)

1. ***Дидактик уен “Бу нәрсә?”***

(Лексика: тычкан, бүре, төлке, керпе, тавык, әтәч, үрдәк, аю).
Уен эчтәлеге: Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый:

- Бу нәрсә? (“бүре”...)

2. ***Дидактик уен “Портфельдә нәрсә бар?”***

(Лексика: китап, дәфтәр, рәсем, мәктәп).
Уен эчтәлеге: Тәрбияче портфельдән рәсемнәр яки предмет алып күрсәтә, исемен сорый:
-Портфельдә нәрсә бар?- (“Дәфтәр бар”...)

3. ***Дидактик уен “Портфельдә нәрсә юк?”***

Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. Уенны рәсемнәр кулланып та үткәрергә була.

4. ***Дидактик уен “Дөресен әйт”***

(Лексика: чәк- чәк, өчпочмак, бәрәңге, аш, ботка, су).
Уен эчтәлеге: Балага рәсемнәр бирелә. Бала рәсемнәрне атый.
Югары балл (2.7-3) — 10-14 сүз.
Уртача балл (2-2,6) – 7-9 сүз.
Уртачадан түбән балл (1-1,9) – 1-6 сүз.

2. Ягымлы сүзләр куллану
("Исәнме", "Исәнмесез", "Сау бул", "Сау булыгыз", "Рәхмәт", "Зур рәхмәт", "Хәерле көн","Хәлләр ничек?", "Әйбәт")
Ситуатив күнегү:
Телефоннан сөйләшү.
Эш дәфтәрендәге 1 нче биремне кулланып була**.**
Югары балл (2,7-3) — бала сөйләмдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.
Уртача балл (2-2,6) – тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.
Уртачадан түбән балл (1-1,9) – аңлый, сорауларга җавапны русча бирә.

3. Боерыкны бирә белү.
(Лексика: кил монда, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал, йөгер, бие, җырла, йокла).
Дидактик уен: "Командир"
Эш дәфтәрендәге 9 нчы биремне кулланып була**.**
Бер бала икенче балага боерык бирә. Мәсәлән:
-Коля, сикер! (Коля сикереп күрсәтә).
-Коля, син нишлисең?(Колядан сорый) – Мин сикерәм.
-Коля нишли? (Башка баладан сорый) – Коля сикерә.
Югары балл (2,7-3) — 11-13 сүз белән боерык бирә, син нишлисең, нишли сорауларын бирә белә.
Уртача балл (2-2,6) – бары боерык бирә, сорауларны куя алмый.
Уртачадан түбән балл (1-1,9) – 1-5 сүз белән боерык бирә, сорауларны русча әйтә.

4. **Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү.**
(Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли? Кая барасың?)

1. Уен ситуацияләре:
а) "Кибет" (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?)
б) "Телефоннан сөйләшү" (Кая барасың? Син нишлисең?)
в) "Танышу" (Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли?)

2. *Сюжетлы-рольле уен "Кибет"*

Балаларга рус телендә кибет уены үткәрү аңлатыла һәм өч төп сорауны куллана белүләре тикшерелә.Уен яшелчә, киемнәр, савыт-саба, өй җиһазлары, йорт кошлары, уенчык рәсемнәре кулланып үткәрелә.
(Лексика: Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).

2. ***<u>Дидактик уен “Нинди?”.</u>***

Тикшерүдә сорауларны аерым кулланып та үткәрергә була.
(Лексика: кызыл, сары, яшел, зәңгәр, ак, кара).

3. ***<u>Дидактик уен “Сана”.</u>***

Санау күнекмәләрен билгеләү (1- 10 кадәр).
<u>Югары балл (2,7-3)</u> – сорауларны аңлап куллана**.**
<u>Уртача балл (2-2,6)</u> – аңлый, тәрбияче ярдәме белән куллана**.**
<u>Уртачадан түбән (1-1,9)</u>– русча җавап бирә.

5. Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау)

1. ***<u>Уен ситуациясе “Әйдәгез танышабыз”</u>***

- Исәнмесез. Син кем? - (Мин Оля яки Коля).
- Мин кыз. Син кыз? - (Юк, мин малай).
- Синңа ничә яшь?- (6 (7) яшь).

2. ***<u>Уен ситуациясе “Телефоннан сөйләшү”.(диалогны сан, сыйфат, күләм берәмлеге кертеп баетырга була)</u>***

- Исәнме. Хәлләр ничек?
- Әйбәт.
- Нишлисең?
- Мин уйныйм. Син нишлисең?
- Мин ашыйм.
- Нәрсә?
- Алма ашыйм.
- Алма тәмле(ме)?
- Әйе, алма тәмле.
- Сау бул.

3. ***<u>Уен ситуациясе “Кая барасың?”</u>*** (*мәктәп, кафе, цирк һ.б.*)

- Исәнме! Хәлләр ничек?

- Әйбәт, рәхмәт.
- Кая барасың?
- Кафега барам.
- Кафеда нәрсә бар?
- (ашамлыклар атарга мөмкин)
- Саша нишли?
- Саша бәрәңге ашый.

4.***<u>Ситуатив күнегү.</u>***

а) Син нишлисең?

- Мин биим (утырам, сикерәм, ашыйм, эчәм, уйныйм, йөгерәм, җырлыйм, йоклыйм).

<u>Югары балл (2,7-3)</u> – бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.

<u>Уртача балл (2-2.6)</u> – сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.

<u>Уртачадан түбән (1-1,9)</u>– аңлый, русча җавап бирә.

Циклограма работы

№ п/п	**Эш төре**	**Вакыт**	**Үткәрү вакыты**
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.	Диагностика ясау. Эшчәнлекләр үткәрү. Балалар белән бәйрәмнәр оештыру. Тәрбиячеләр, әти-әниләргә чыгышлар ясау. Еллык бәйрәмнәрдә катнашу. Халык бәйрәмнәрендә катнашу. Әти-әниләргә төркемнәрдә “Татарча сөйләшәбез” почмагын тулыландыру. Тәрбиячеләргә, әти-әниләргә холда стендта мәгълүматлар бирү. Шәһәр, район, бакча куләмендә оештырылган методик киңәшмәләрдә катнашу.	Сентябрь – май	Елга ике тапкыр Ел әйләнәсендә Ел әйләнәсендә Ел әйләнәсендә

Кулланылган әдәбият.

1.Мәктәпкәчә мәгарифнең Федераль дәүләт белем стандарты (Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлыгының 2013елның 17 октябрендә 1155 нче номерлы боерык нигезендә расланган).

2.Татарстан Республикасының “Татарстан Республикасында Татарстан Республикасының дәүләт телләре һәм башка телләр турында” Законы.

3. Шәехова Р.К. Төбәкнең мәктәпкәчә белем бирү программасы.

4. Шәехова Р.К. Раз-словечко, два- словечко...Хэтер. 2011.

4.Зарипова З.М., Кидрячева Р.Г. Балалар бакчасында рус балаларына татар теле өйрәтү программасы. «Идел-Пресс», 2013.

5.Зарипова З.М., Кидрячева Р. Г. Балалар бакчасында рус балаларына татар теле өйрәтү
программасы. «Идел-Пресс», 2013.

6. Зарипова З.М., Кидрячева Р.Г. “Татарча сөйләшәбез”. 4-5 яшьлек балаларны татар теленә өйрәтү буенча методик ярдәмлек, «Хәтер», 2011

7.Зарипова З.М., Кидрячева Р.Г. “Татарча сөйләшәбез”. 5-6 яшьлек балаларны татар теленә өйрәтү буенча методик ярдәмлек, «Хәтер», 2012

8.Зарипова З.М., Кидрячева Р.Г. “Татарча сөйләшәбез”. 6-7 яшьлек балаларны татар теленә өйрәтү буенча методик ярдәмлек, «Татарстан китап нәшрияты», 2012.

9.Ф.В. Хәзрәтова “Туган телдә сөйләшәбез”, 4-5 яшьлек балаларны туган телдә сөйләшергә өйрәтү өчен методик ярдәмлек. Инновацион технологияләр үзәге. Казан, 2013

10. Зарипова З.М., Кидрячева Р.Г. “Туган телдә сөйләшәбез”. 5-7 яшьлек балаларны татар теленә өйрәтү буенча методик ярдәмлек, «Хәтер», 2016.

11.Закирова К.В., Муртазина Л.Р. “Әй, уйныйбыз, уйныйбыз”.- Казан, 2013.

12.Зарипова З.М., Исаева Р.С. “Үстерешле уен”.- Казан, 2013.

13.К. В. Закирова К.В., Муртазина Л.Р. “Балачак – уйнап - көлеп үсәр чак”.- Казан, 2012.

14. К. В. Закирова, Л. Р. Мортазина, Балачак-уйнап,көлеп үсәр чак. -Казан. 2012 (балалар бакчасында уеннар)

15. К. В. Закирова, “Балачак аланы”. төзүчесе Казан. 2011.

16. “На поляне детства” автор-составитель К. В. Закирова, Казань 2011
17. Весело играем, дружно живем, песни поем, мир познаем или Мир познаем, дружно весело играем! Зарипова З.М., Кидрячева Р.Г., Камалова А.И., Сафина А.Ю., Усманова Р.М., Габдрафикова Л.Д., Халикова Т.М. 2018г.

Аудио-җыентыклар

- Музыкаль әкиятләр: “Сертотмас үрдәк”, “Бардым күлгә, салдым кармак”
- Музыкаль әкият: “Африка хикмәтләре” (Л. Батыр-Булгари музыкасы, Г. Каюмов пьесасы буенча).
- Балалар өчен җырлар һәм караоке “Бииләр итек-читекләр”(Л. Батыр-Булгари).
- Бакча балалары өчен биюләр “Шома бас”.
- Мәктәпкәчә яшьтәге балалар өчен җырлы-биюле уеннар аудиоҗыентыгы һәм караоке “Җырлап-биеп уйныйбыз”:

1.Чәбәк-чәбәк итә ул (1-2 яшь);
2.Бир кулыңны, булсын матур түгәрәк (2-3 яшь);
3.Без шатлык таратабыз, уйнарга яратабыз (3-4 һәм 4-5 яшь);
4.Без-бәхетле, шат балалар, уйныйбыз әйлән-бәйлән (5-6 яшь);
5.Уйныйк бергә, биик бергә, ямь тулсын яшь күңелгә (6-7 яшь).